

GÄLLIVARE

KOMMUNBLAD

Nr 2 1977 Årgång 8

INFORMATION FRÅN KOMMUNEN TILL ALLA INVÅNARE

**Hur blir
det med
jobben?**

"Nu krävs det drastiska och kraftfulla insatser"

Så skrev vi till regeringen

Gällivare kommun behöver 1.200 nya jobb för att komma upp i samma "sysselsättningsgrad" som genomsnittet i Sverige (som är 67 jobb per 100 invånare i åldrarna 15 till 64 år). Men idag är minst 1.200 av de redan existerande jobben hotade i kommunen till årsskiftet 1978-1979. En sådan nedgång får också konsekvenser för samhällsservicen, vilket betyder ytterligare arbetslöshet och utarmning.

Det senaste året har varit dramatiskt för vår kommun. Bara för drygt ett år sedan fanns en stark framtidstro i Malmfälten och Norrbotten

Det verkade som om 1960-talets avfolkning definitivt hade brutits. I dag är situationen annorlunda. Länet har upplevt det ena bakslaget efter det andra. Krisen har drabbat också de tidigare stabila basindustrierna, som bär upp försörjningen i Norrbotten. I vår kommun finns 80 procent av industrijobben inom gruvindustrin. 17.000 människor är direkt och indirekt beroende av LKAB, enligt kommunens beräkningar.

Mot den bakgrunden har Gällivare kommun försökt upplysa olika beslutande organ om situationens allvar. Brevet till regeringen på den här sidan är ett exempel. Vi har också presenterat en "kravlista", som kan bidra till att trygga kommunens existens.

Gällivare Kommun
972 00 GÄLLIVARE
Tel vx 0970/110 00 - Postgiro 6 00 38-7

Statsministerns kansli
Fack
103 10 STOCKHOLM 2

Komplettering till regeringsuppvakning 1977-09-02 angående sysselsättningsituationen i Malmfältskommunerna

Vid regeringsuppvakningen 1977-09-02 informerade Gällivare kommun om sysselsättningsituationen i kommunen och effekter av då kända produktionsbegränsningar och andra därtills vidtagna åtgärder vid LKAB.

Med anledning av LKAB:s styrelsebeslut senare samma dag om ytterligare inskränkningar och nedskärningar av produktionen önskar Gällivare kommun komplettera det material som överlämnades vid tillfället för uppvakningen.

Arbetsstillfällena som kan komma att gå förlorade i Gällivare kommun, jämfört med sysselsättningsituationen maj månad 1976.

Företag	Årsskiftet 1978/79
LKAB	550
Entreprenadanställda LKAB	150
Vattenfall	400
Verkstadsföretag	50
Byggnadsverks	50
Övrigt, Brason	?
Totalt antal arbetsstillfällen	1 200

Enligt uppgift från LKAB medför en minskad produktionsnivå ett personaloverskott i dagsläget på 300 man, motsvarande den "särskilda arbetsstyrkan". Till dessa kan dessutom läggas de 250 man som personstyrkan beräknas minska genom naturlig avgång och förtidspensioneringar. LKAB i Gällivare kommun avser också att minska de entreprenadanställda med ytterligare 50 man. Företaget har redan tidigare minskat de entreprenadanställda med 100 man.

Ytterligare personalbegränsningar kan senare bli aktuellt genom beslutet om en begränsad pelletsproduktion (från 8 milj ton/år till 6 milj ton/år) och beslutet om att malmtransporterna Malmberget-Luleå upphör från årsskiftet och ett halvår framåt.

Bristen på arbetsstillfällen (ett tillskott på 1 200 arbetsstillfällen behövs för att uppnå rikets sysselsättningsgrad) har ytterligare förstärkts genom det minskade arbetskraftsbehovet vid LKAB, Vattenfall och därav följande effekter inom den lokala verkstads- och byggnadsindustrin. Ett ytterligare bortfall av arbetsstillfällen enligt tablan på föregående sida skall därför även ses mot bakgrund av den redan betydande undersysselsättningen i kommunen.

Gällivare kommun vill därför ännu en gång understryka att kommunen förutsätter att en dramatisk nedgång i antalet arbetsstillfällen i kommunen resulterar i dramatiska och kraftfulla insatser från statsmaktens sida.

Med vänlig hälsning

Gunnar Lidman
Kommunalarbä

15 krav

FÖR EN
TRYGGARE
FRAMTID
I
GÄLLIVARE

Gällivare kommun kan hamna i en desperat situation som hotar försörjningen och samhällsservicen.

I diskussioner med regering, statliga organ och andra intressen har kommunen sammanfattat sina krav i 15 punkter.

Så här ser förslagen ut:

- Kommunen beviljas extra skatteutjämningsbidrag för år 1978.
- Gällivare kommun får styrelsrepresentation i LKAB.
- LKAB tilldelar den föreslagna "arbetsgruppen för industridiversifiering i Malmfälten" tillräckliga personella och ekonomiska resurser.
- Ett stålcentrum byggs i Luleå för att bättre utnyttja och förädla norrbottensmalmen.
- Malmförsörjningen för den svenska stålindustrin sammankopplas med tillgångarna och produktionen i Malmfälten.
- LKAB ges tillräckliga resurser att fullfölja planerna för den nya huvudnivån i Malmberget (M 85).
- Fraktpolitiken ses över så att SJ:s fraktsatser motsvarar SJ:s verkliga kostnader för malmfrakterna.
- Malmbanan mellan Luleå och Narvik upprustas.
- Prospekteringsinsatserna i malm och mineraler utökas kraftigt.
- Statsmakterna lokaliserar annan industri till kommunen för att motverka ensidigheten och undersysselsättningen.
- Statsmakterna tar ansvaret för att kommunen tillförs svarande ersättningssystem i andra branscher, om LKAB:s personalinskränkningar blir verklighet.
- Regeringen garanterar Brason-fabriken ersättningssystem som motsvarar det ursprungliga löftet om 200 nya arbetsstillfällen.
- Kalix älv byggs ut.
- Vägförbindelse till Norge över Sitasjaure (Vägen Västerut) påbörjas under 1978.
- Arbetsmarknadsstyrelsen och regeringen beviljar lokaliseringstöd till den planerade utbyggnaden vid Tväråns såg.

Landet behöver våra naturtillgångar

Avgörande för utvecklingen i Gällivare kommun är vad som händer i gruvindustrin, som direkt och indirekt svarar för 90 procent av industri-sysselsättningen.

Vad händer med malmtrafiken? Edvard Nilsson-Springare är en av dem som är beroende av svaret på frågan.

Göran Isaksson jobbar med malmtrafiken - och tågen blir färre och färre...

KRIS

det är det vanligaste rubrikordet i massmedia just nu. De tillfälliga konjunkturkriser och mera djupgående s.k. strukturkriser som drabbat Sverige och omvärlden, slår särskilt hårt i områden med ensidigt näringsliv. I Gällivare kommun har mer än 90 procent av industrijobben direkt samband med gruvhanteringen. Kommunen har nu bearbetat de s.k. gemensamma planeringsförutsättningarna för 1978-1982 - som är underlaget för samhällsbyggandet på olika områden - och prognoserna påverkas naturligtvis av de aktuella kriserna. Men kommunen anslår ändå en optimistisk ton: På längre sikt, inom 10 år, behövs våra naturresurser, våra arbetsinsatser, vår moderna samhällsservice och våra unika rekreationsområden. Det finns ingen anledning att ge upp framtidstron.

Det här är kommunens framtidsmål

Trots kriserna ser kommunen goda förutsättningar att lägga fast utvecklingsmål, som tryggar kommunens existens. Målen för den närmaste 10-årsperioden är:

- att nå samma sysselsättningsnivå som genomsnittet i Sverige (vilket kräver minst 1.200 nya jobb, utöver de jobb som finns i dag),
- att bredda arbetsmarknaden så att beroendet av en enda näringsgren, gruvan, minskar,
- att se till att folkmängden inte minskar så att samhällsservicen och basen för en framtida utveckling spolieras.

För att trygga de framtidsmålen krävs det också omedelbara insatser. Kommunen har redovisat kraven i ett punktprogram, som sammanfattas på sidan 3.

Staten har stort ansvar, säger kommunen. Dels svarar staten som ägare direkt för 80 procent av industrijobben, dels har staten ett ansvar för regional- och sysselsättningspolitiken.

Kommunens mål för sysselsättningen till 1980 ser ut så här i siffror (jämför med prognosen här intill):

Näringsgren	Antal sysselsatta	
	1975	1980
Jord- och skogsbruk	470	380
Industri	3.170	3.150
Byggnadsverksamhet	1.190	900
Offentlig förvaltning och andra tjänster	3.150	3.550
Övrig service	2.330	2.300
	10.310	10.280

Så bedömer företagen utvecklingen

Hur blir det med jobben i Gällivare? Ett viktigt underlag för bedömningarna är företagens egna planer och förhoppningar. Kommunen har gjort en enkät, som omfattar industriföretag med mer än fem anställda och andra företag, som sysselsätter fler än 10. Men enkäten gjordes under augusti, alltså före de nya beskederna om ytterligare begränsningar i produktionen vid LKAB. I den här tabellen har kommunen därför "plussat på" med de nya siffrorna från LKAB:

Näringsgren	Antal sysselsatta				
	1975	1977	1978	1979	1980
Jord- och skogsbruk	470	400	390	390	380
Industri	3.170	3.010	2.470	2.420	2.340
Byggnadsverksamhet	1.190	1.090	890	850	800
Offentlig förvaltning och andra tjänster	3.150	3.375	3.460	3.500	3.550
Övrig service	2.330	2.300	2.275	2.250	2.200
Samtliga näringar	10.310	10.175	9.485	9.410	9.270

Prognosen för 1975-1980 ser alltså ut så här:

- Det totala antalet sysselsatta väntas minska med drygt 1.000. Därvid är vi tillbaka i 1970 års siffror.
- Det är främst industrin som minskar. LKAB tänker dra ner med 830 arbetstillfällen, varav 700 till utgången av 1978.
- Då kraftverksbygget i Ritsem blir klart minskar byggsysselsättningen

med 400; de flesta jobben, 300, avvecklas i år och nästa år.

- Nedgången i jordbruk och skogsbruk fortsätter resten av 1970-talet.
- Bara den s.k. offentliga sektorn (sjukvård, äldreomsorg, barnomsorg, skola, osv) behöver anställa mer folk - om stat, landsting och kommun får råd.
- Antalet jobb minskar något i annan service, främst handel och kommunikationer.

Hur många blir vi i kommunen?

Hur många invånare blir vi i Gällivare kommun de närmaste åren? Kommunen har tidigare sagt ifrån att folkmängden inte får minska under 25.000. Då är samhällsservicen hotad. Situationen i dag är oviss och det är vanskligt att göra prognoser. Prognoserna tyder på att folkmängden kan minska med 1.000 under den närmaste femårsperioden.

Ända sedan början av 1950-talet har invånarantalet i kommunen minskat, år efter år. Undantaget är 1970-talets tre första år, då många trodde att utvecklingen brutits.

1960-talets nedgång förklaras av minskningen i jordbruk och skogsbruk och rationaliseringen i LKAB: under 1960-talet blev det 1.200 färre jobb i LKAB. De tre goda åren i början av 1970-talet berodde på att LKAB behövde mer folk, att kraftverksbygget i Ritssem kom igång, att landstinget byggde nytt lasarett och att näringslivet i övrigt utvecklades positivt.

EN UNG KOMMUN

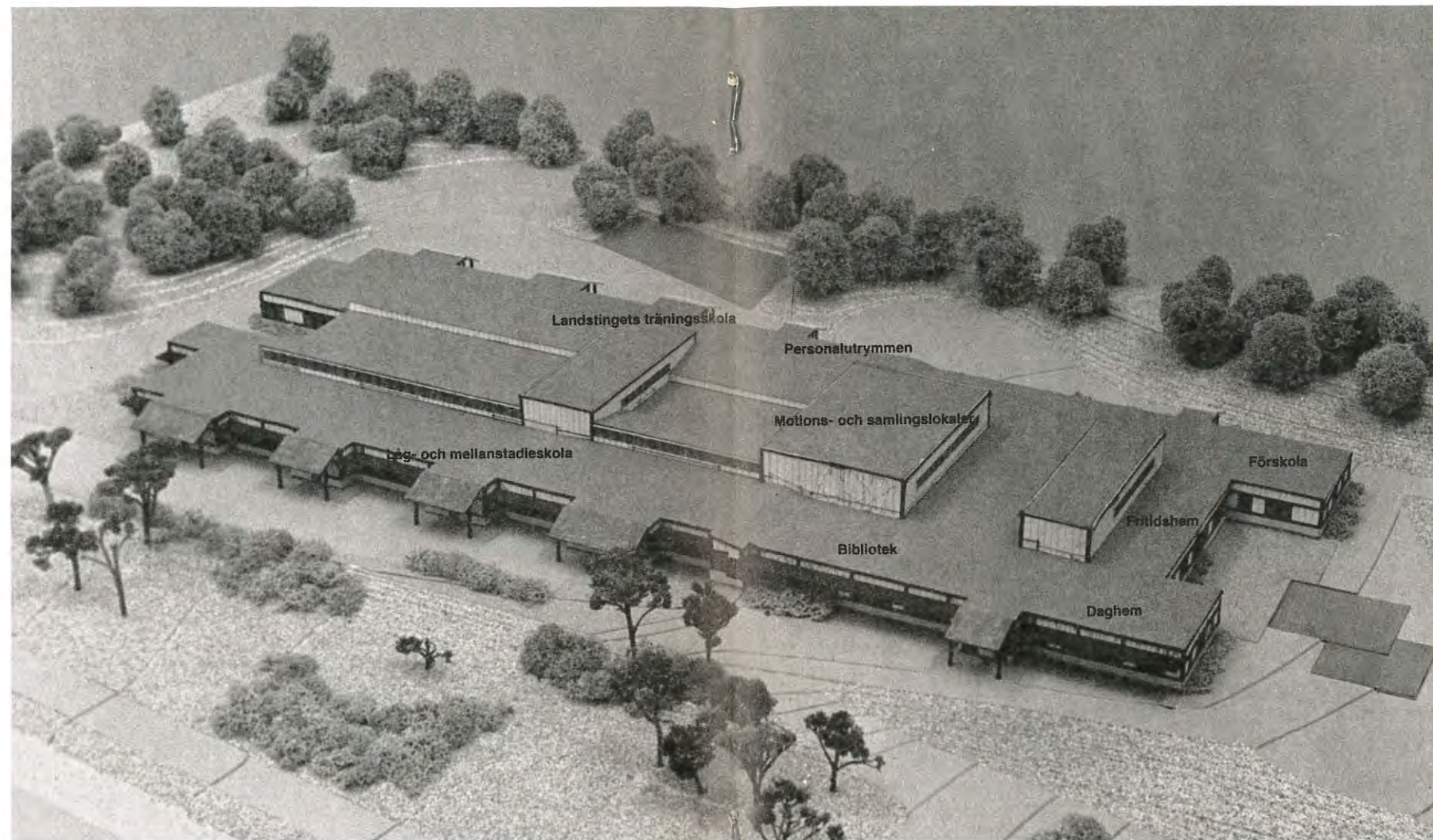
Gällivare är fortfarande en ung kommun. I jämförelse med genomsnittet för landet är vi fler yngre och medelålders och färre äldre.

Men situationen håller på att förändras. Födelseöverskottet minskar, antalet pensionärer ökar. I dag finns närmare 500 fler pensionärer än i början av 1970-talet. Antalet förskolebarn och skolbarn i lågstadiet ökar inte som tidigare, men elevantalet i mellanstadiet och högstadiet har inte förändrats; det beror på de höga födelsetalen på 1960-talet.

8 AV 10 I TÄTORT

8 av 10 kommuninvånare bor i dag i Gällivare-Malmberget-Koskullskulle. Orter inom fem mil från centralorterna har en ganska stabil utveckling. Det gäller t.ex. Dokkas, Leipöjärvi, Hakkas, Nattavaara by och station. Nybyggen och tillgång till jobb har hittills tryggat utvecklingen i Skaulo-Puoltikasvaara, Dokkas-Leipöjärvi och Tjautjasjaure. Andelen pensionärer är störst i Killingi, Ullatti, Hakkas, Nilivaara och fjällområden, där var femte invånare är över 65 år.

Nu börjar vi bygga TALLBACKASKOLAN

Ett fritids- och kulturcentrum för alla åldrar

Nu bygger vi Tallbackaskolan!

Den nya låg- och mellanstadieskolan i Mellanområdet blir inte "bara" en skola. Tallbackaskolan ska vara fritids- och kulturcentrum för alla åldrar och dessutom förskola, fritidshem och daghem för de yngsta. I låg- och mellanstadieskolan blir det utrymme för 12 klasser med 300-330 elever. Lands-

tinget hyr in en s.k. träningskola för 16 barn - och den delen av anläggningen rymmer också en välrustad träningslägenhet.

Tallbackaskolan blir daghem för 15 barn, fritidshem för 15 och förskola, "Lekis", för en förmiddagsgrupp och en eftermiddagsgrupp med 20 barn i

vardera. Personalutrymmena samordnas för alla yrkesgrupper i skolan.

I skolan får invånarna i Mellanområdet sitt eget folkbibliotek. Det blir gott om fritidslokaler, både för mindre grupper och större sammankomster. Motionärer får en lätt tillgänglig "bas" för sina övningar -

med omklädningsrum, bastu, friskvårdsenhet med tillgång till testcyklar och annan utrustning.

Efter byggstarten i december i år tar det ungefär ett och ett halvt år att bygga skolan.

Tallbackaskolan beräknas kosta 16 miljoner kronor och har ritats och projekterats av kommunägda NAB-Konsult.

Kommunplock

NYA TRÄFFAR: Kommunens s.k. landsbygdsträffar ska återupptas. Den försöksverksamhet som pågått anses ha gett gott resultat. Efter en motion från Birgit Sandahl, Rune Bengtsson och Sune Karlsson har kommunstyrelsen beslutat arrangera nya träffar för att informera om kommunens planer. Motionärerna vill att mötena ska ordnas på eftermiddagarna då större delen av befolkningen kan vara med.

DEKLARATION: Gällivare kommun anslår 33.000 kronor för försök med kommunala deklara-tionsbyråer.

DYRARE VATTEN: Vattenavgiften höjs 1978 med 55 öre kubikmetern. Bakgrunden är att kommunen tidigare har beslutat att 65 procent av kostnaderna för vatten och avlopp ska täckas genom avgifter.

DUNDRET: Kommunen har anslagit 200.000 kronor till utredning och förberedande projektering av restaurang- och konferenslokaler i anslutning till Björnfällan på Dundret.

SLAMTÖMNING: Slamtömning av en brunn kostar 15 kronor och det täcker bara 13 procent av verkliga kostnaden, som är 100-120 kronor per lass. Nu höjs avgiften så att 25 procent av kostnaden täcks. När fritidstugornas slambrunnar töms debiteras fullt pris.

SIA-PENGAR: Kommunen höjer anslaget till fritidsverksamhet för barn och ungdom till 150.000 kronor. Hälften av pengarna används för fritidsverksamhet i samband med den s.k. SIA-reformen. SIA betyder "skolans inre arbete" och innebär att skolan får ökat ansvar för elevernas fritid.

HAKKAS: 540.000 kronor satsar kommunen nästa år på avloppsreningsverket i Hakkas. Staten bidrar med 360.000 kronor. Därmed är hälften av totala kostnaden finansierad.

Stigande kostnader,
sviktande skatteunderlag, avfolkning och
krav på nya jobb – därför måste vi

HÖJA SKATTEN

Gällivareborna tjänade 1976 ihop 559,5 miljoner, som ger kommunen skattepengar. Det är underlaget för den kommunala budgeten för 1978. Men kommunalskatten räcker inte för att klara utgifterna. Staten bidrar med skatteutjämningsmedel – som om vi skulle ha tjänat 179 miljoner mer. Dessutom får vi 44 kronor per invånare i statsbidrag som kompensation för att vi försöker hålla nere kommunalskatten, efter uppgörelse mellan regeringen och kommunförbundet. Vi får också ett extra skatteutjämningsbidrag på 1,2 miljoner. Staten klarar stora driftskostnader på områden som kommunen har ansvaret för, främst utbildningen. Statsbidragen täcker bl.a. lärarlönerna.

Kommunalskatten måste höjas med 1 krona per skattekrona (per beskattad hundralapp) och blir nu 17:55 per skattekrona. Därmed passerar vi "30-kronorstaket", eftersom landstinget debiterar 12:50 per skattekrona och kyrkan 0:95.

Det här är Gällivare kommuns ekonomiska villkor just nu, enligt en sammanfattning i de s.k. Gemensamma planeringsförutsättningarna (den översikt som är underlag för samordning och planering):

- Stigande kostnader
- Sviktande skatteunderlag
- Hög utdebitering
- Vikande befolkningsunderlag
- Behov av investeringar för att skapa varaktiga jobb

Kommunen är vid årsskiftet skyldig 75 miljoner kronor. Utrymmet för omfattande upplåning är begränsat. Kommunalskatten – med landstings- och kyrkoskatt – är över 30 kronor och kan hamna kring 35 kronor per skattekrona (per beskattad hundralapp) om några år.

En väg att hålla nere kommunalskatten är att höja avgifterna. Vatten- och avloppsanläggningar finansieras i dag till 65 procent av avgifter, medan avgifterna för barnomsorgen bara täcker 10 procent av de verkliga kostnaderna. Äldreomsorgen finansieras till 14 procent genom avgifter.

Troligen kan dessa avgifter bara höjas i takt med den allmänna kostnadsstegringen. Att minska skattefinansieringen av barnomsorgen och äldreomsorgen drabbar dem som har det sämst.

Om Gällivare förlorar 700–800 jobb 1979 kan det betyda en befolkningsminskning med 1.200–1.500 personer. Därmed minskar skatteunderlaget totalt med 400.000 till 510.000 skattekronor (alltså 40–51 miljoner i beskattad inkomst). Kostnaderna minskar inte alls i samma takt. Även om folkmängden minskar får kommunen kraftigt ökade utgifter för skolskjutsar, äldreomsorg och barnomsorg.

Kommunens inkomster ökade kraftigt – med 19,5 procent – under högkonjunkturen 1974, som finansierade kommunala utgifterna 1976. Den lägsta ökningen på många år noterades vid årets taxering, som bestämmer 1978 års budget. Inkomsterna ökade bara med 5,7 procent. De flesta bedömare räknar med att lågkonjunkturen fortsätter större delen av 1978.

Det ska vi betala 1978

	Bruttokostnad	Inkomster: statsbidrag och avgifter	Nettokostnad
CENTRAL FÖRVALTNING	14,5 milj.	1,9 milj.	12,5 milj.
RÄTTS- OCH SAMHÄLLSSKYDD (gäller bl.a. valnämnder, taxering och brandförsvar)	6,2 milj.	1,5 milj.	4,8 milj.
FASTIGHETSFÖRVALTNING OCH BOSTADSFÖRSÖRJNING	13,4 milj.	7,0 milj.	6,6 milj.
STADSBYGGNAD, GATOR, PARKER OCH FRITID (fritidsförvaltningens andel är 8,2 miljoner netto)	28,3 milj.	5,7 milj.	22,7 milj.
KOMMUNIKATIONER OCH NÄRINGS-LIV	6,6 milj.	1,6 milj.	5,0 milj.
INDUSTRIELL VERKSAMHET (främst vatten och avlopp)	13,6 milj.	9,3 milj.	4,3 milj.
UNDERVISNING OCH KULTUR	84,0 milj.	41,2 milj.	42,9 milj.
SOCIAL OMVÅRDNAD (18,7 miljoner netto går till pensionärer och handikappade. Barnomsorgen kostar 7,6 miljoner och socialhjälpen 1,7 miljoner)	54,2 milj.	19,2 milj.	35,0 milj.
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	0,5 milj.		0,5 milj.
FINANSIERING	14,7 milj.		4,5 milj.
SKATTEFINANSIERING AV INVESTERINGAR	25,2 milj.		25,2 milj.
SUMMA	261,5 milj.		163,3 milj.

Kapitalbudgeten – vad vi satsar i nya anläggningar – går på 64 miljoner brutto och 41,7 miljoner netto. Kommunen räknar med att låna 15 miljoner. I princip ska de årliga lånen inte vara högre än amorteringarna på de gamla.

Det blir dyrare att bada

Det blir dyrare att bada och bowla och nyttja andra fritidsanläggningar inom kommunen. Avgiftshöjningarna beror på att kostnaderna ökar. Avgifterna för bowling spel täcker bara hälften av kostnaderna; resten betalas av skattepengar. Nu höjs priserna med 25 öre per serie.

Simhallarna i Malmberget och Gällivare kostar 2,7 miljoner att driva, men avgifterna för allmänna bad beräknas ge bara 260.000 kronor.

Badavgifterna:

Ungdom till 18 år: 2 kronor

Skåp-sitthytt: 6 kronor

Vilhytt: 12 kronor

Handduk: 1:50 kronor

Frottélakan: 2:50 kronor

Linnelakan: 2 kronor

Baddräkt: 1:50 kronor

Schampo: 2 kronor

Det blir också dyrare att campa i kommunen. Stugavgiften stiger från 20 till 25 kronor och tältavgiften från 5 till 6 kronor. Stugorna i Tjuonajokk kostar 100 kronor per dygn mot tidigare 80. Stugorna i Killingi hyrs för 50 kronor per dygn, kåtorna för 60 och rummen för 30 kronor.

Avgiften för marknadsplats ökar från 125 till 150 kronor.

GUNILLASKOLAN: Reparation och ombyggnad av Gunillaskolan kostar 5 miljoner kronor. 1,5 miljon satsas i nästa års budget. Staten bidrar med 1 miljon.

HUNDSKATTEN: Hundskatten i Gällivare kommun blir oförändrad 1978. Det kostar 75 kronor att ha en hund.

DUNDRET: Kommunen satsar 15.000 kronor på att förlänga elljusspåret på Dundret så att det blir lättåtkomligare från bilparkeringen.

Skyffla inte ut snön på gatan

Fastighetsägarna har en rad skyldigheter i samband med snöfall. Dessa framgår av den lokala ordningsstadgan. Stadgan kan rekvideras från kommunkansliets allmänna avdelning tel. 11 000.

Fastighetsägare får inte lägga ut snö och is från tomtmark på gatemark eller allmän plats. Detsamma gäller snö som skottas ner från tak. Inte heller bör snöupplag göras i anslutning till gatukorsning med hänsyn till trafikrisker m.m.

Skador kan tyvärr inträffa vid snöröjning. Det händer att de stora fordonen och maskinerna orsakar mindre skador på brevlådor, staket m.m. Skulle något sådant inträffa bör fastighetsägaren omgående meddela

arbetskontorets felanmälan vad som inträffat så att skadorna kan besiktigas. Ring under arbetstid telefon 11 000, övrig tid brandkåren, telefon 111 65.

Snön forslas bort: Efter plogning forslas snön bort där så är påkallat. Det kan dröja något längre eller kortare tid beroende på resurser och på hur pass angeläget det anses vara att snön snabbt kommer bort. Stor hänsyn tas till trafiksäkerheten.

Snötipp: Inom centralorten finns en snötipp för allmänheten (f. d. soppippen i Malmberget). Den är i regel öppen för allmänheten kl. 07-16 och sköts av Gällivare Lastbilcentral, telefon 111 15.

Gunnar Lidman:

Jobben är viktigast

Till det yttre har ingenting förändrats inför julen 1977. Kommersen tycks pågå som vanligt. De kriser alla känner till genom press, radio och TV och genom sina egna erfarenheter, tar sig inte uttryck i fattigdom och nöd.

Sverige är ännu ett av världens rikaste länder.

Ändå känner vi alla en stor oro. De som är gamla nog att minnas den tiden, talar om 1930-talet. Vi vet hur det står till i gruvan, som i många år varit det stabila underlaget för vår försörjning. I hundratals familjer i vår kommun vet man ingenting om nästa år. Hur ska det gå med de jobb vi har? Och finns det en chans för en ung människa att få ett arbete i hemkommunen? Måste man flytta? Och vart i så fall? Det är ju inte bara Gällivare kommun som har problem med jobben.

Det här numret av kommunbladet innehåller en mängd fakta om hur det ser ut i dag – och vi försöker också "lägga papperen på bordet" när det gäller kommunens ansträngningar att påvisa situationens allvar. Vi har krävt insatser på både längre och kortare sikt för att skapa garantier för att kommunen ska få utvecklas och leva vidare. En del av dessa krav är inte nya. Vi har från kommunen länge hävdats att ett alltför ensidigt näringsliv, där vi mest sysslar med råvaruhantering, inte skapar en trygg och allsidig samhällsutveckling.

Vi har alltid sagt att den här kommunen ska erbjuda invånarna samma goda samhällsservice

som människorna har i andra delar av länet och landet. Om folkmängden minskar kan vi inte avrusta åldersvården. Vi kan inte skära ner utgifterna för skolan, fritidsservicen, biblioteken, bostäderna, osv. Tvärtom är det så, att en mängd viktiga kommunala uppgifter måste bäras av färre, om underlaget för försörjningen sviktar. Många av de kommunala uppgifterna har dessutom ålagts oss av statsmakterna.

I planeringen för Gällivare kommuns framtid har vi räknat ut att vi inte får bli färre än 25.000 invånare. Då sviktar samhällsservicen. I dag vet vi inte hur det blir. Om den nu aviserade nertrappningen i LKAB förverkligas, utan att något annat görs – då är det risk för att 1960-talets avfolkning fortsätter.

Kommunens ekonomi är ansträngd och vi tvingas för nästa år höja skatten med 1 krona per skattekrona (per beskattad hundralapp). Tillsammans med landstingets skattehöjning är den prisökningen för samhällets tjänster kännbar för många enskilda. Men det fanns inga alternativ.

Vi tvingas ändå "prioritera", alltså bestämma vad som definitivt ska ha förtur. De äldre och barnen är grupper som inte får drabbas av krisen. Vi måste fullfölja bostadsbyggandet, eftersom vi fortfarande har stor bostadsskö i kommunen. Vi har också bestämt oss för att så långt vi förmår trygga servicen i glesbygden, i viss mån med stöd av extra statliga insatser.

När vi har diskuterat budgeten har vi också försökt styra skattemedel till sådana avsnitt, där kommunen själv kan skapa fler arbetstillfällen, särskilt för ungdomen. Det mest oroande i krisernas Sverige – och i hög grad i Gällivare kommun – är den växande ungdomsarbetslösheten. Att börja sin tillvaro i arbetslivet med att ställa sig i arbetslöshetskön, det kan bli förödande. Det vet vi som var unga på 1930-talet. Kan vi inte ordna arbete, ska vi i varje fall kunna erbjuda utbildning till dess jobb finns.

Jag medger att Gällivare kommunblad inte kommer som ett bidrag till julglädjen.

Men bakom faktaredovisningen och de krav vi nu i alla sammanhang formulerar, finns en insikt om att vi trots allt har goda framtidsmöjligheter. Vi har naturtillgångar som landet behöver. Vi har en kommun med unika rekreationsvärden, som ska göras tillgängliga för fler.

De åtgärder kommunen kan sätta in mot krisen, bygger på föresatsen att kommunen ska leva och utvecklas.

"Nöd hjälp" är det inte fråga om. Vi har en framtid.

GUNNAR LIDMAN
Kommunstyrelsens ordförande

GÄLLIVARE
KOMMUNBLAD

Utgivare: Gällivare kommun Tryck: I-Tryck/Lito AB, Luleå 1977

